

Svenska utbildningstjänsternas
utvärderingsrapport för läsåret 2022–2023
Sammanställt av Niklas Rapo, kvalitetsansvarig

Innehåll

Innehåll.....	1
1. Inledning.....	3
1.1 Utbildningstjänsternas kvalitetsplan	3
2. Utbildningstjänsternas utvecklingsprojekt och statsunderstöd läsåret 2022–2023	6
3. Skolornas nuläge	7
3.1 Skolor och elever	7
3.2 Personal och ekonomi	7
3.3 Stöd för inläring, tillväxt och välmående	8
4. Välmående och sociala relationer i skolorna	10
4.1 Personalens välbefinnande.....	10
4.2 Elevernas välbefinnande: Skolans välbefinnandeprofil och Hälsa i skolan.....	10
4.3 Förhållandena i skolorna.....	13
4.3.1 Sociala relationer och hälsa.....	13
4.5 Möjligheter till självförverkligande	14
4.6 Elevernas delaktighet	15
5. Inlärningsresultat	16
5.1 Det nationella provet i matematik i åk 6 och åk 9	16
5.2 Kartläggning av kunskaper i modersmål i åk 2 och åk 5	18
6. Skolornas verksamhet läsåret 2022–2023	21
6.1 Läsåret utgående från skolornas verksamhetsberättelser	21
7. Kvalitetsarbetet i staden	24
7.1 MO-koordinatorerna.....	25
7.2 Matematikgruppen	25
7.3 Arbetsgruppen för utveckling av undervisningen för särskilt begåvade elever.....	25
8. Sammanfattning	26
9. Källor	27
10. Bilagor.....	28

Bilaga 1. Utbildningstjänsternas utvecklingsprojekt och statsunderstöd läsåret 2022–2023	28
Bilaga 2. Skolans välmåendeprofil 2022–2023	29
Resultaten i skolans välmåendeprofil årskurserna 4–6	29
Resultaten i skolans välmåendeprofil årskurserna 7–9	32
Bilaga 3. Läs och skriv-tutorernas verksamhetsberättelse 2022–2023.....	35
Bilaga 4. Matematikgruppens verksamhetsberättelse 2022–2023	37
Bilaga 5. Arbetsgruppen för utveckling av undervisningen för särskilt begåvade elever 2022–2023	38

1. Inledning

Till de svenskspråkiga utbildningstjänsterna hör den grundläggande undervisningen och gymnasieundervisningen. Verksamheten är en del av stadens lagstadgade basservice. Målsättningen är att skapa svenskspråkiga inlärningsmiljöer i såväl Borgå gymnasium som i 9 grundskolor. De svenskspråkiga grundskolorna i Borgå hade läsåret 2022–2023 i genomsnitt 190 elever per skola. Antalet elever i grundskolan och gymnasiet var på samma nivå som under de senaste åren.

Inom de svenskspråkiga utbildningstjänsterna har pilotprojektet med en förnyad struktur och områdesrektorerna varit en fortsatt viktig del av läsåret på kommunal nivå. De svenska skolorna i Borgå är delade på den västra och den östra skolhelheten. Under läsåret avslutades pilotprojektet med rektorsuppgifter och fyra nya rektorstjänster inrättades i budgeten för 2023. Syftet med pilotprojektet var bland annat att förtydliga och underlätta rektorns arbete.

De svenskspråkiga utbildningstjänsterna satsade läsåret 2022–2023 särskilt på de områden som föregående läsår visade sig behöva utvecklas. Fokus har bland annat varit på verksamhetskultur och välmående. De tidigare fokusområdena modersmål och matematik förblev fokusområden också läsåret 2022–2023. Utvecklingsarbetet skedde genom kollegiala satsningar och genom specifika utvecklingsgrupper med skilda ansvarsområden.

Under läsåret påverkades skolorna av att kurator- och psykologtjänster inom ramen för elev- och studerandevård från och med 1 januari 2023 övergick till välfärdsområdet. Den förlängda läroplikten har visat att den studiehändlermodell som gällt inte kunnat tillgodose alla behov och att en utredning därför planerats för våren 2023.

Samtliga av verksamhetens huvudsakliga bindande mål uppnåddes: minst 99 % av åldersklassen deltog i förskoleundervisningen, minst 99 % fick ett avgångsbetyg och minst 99 % gick vidare till fortsatta studier enligt de förnyade lagen om läroplikt.

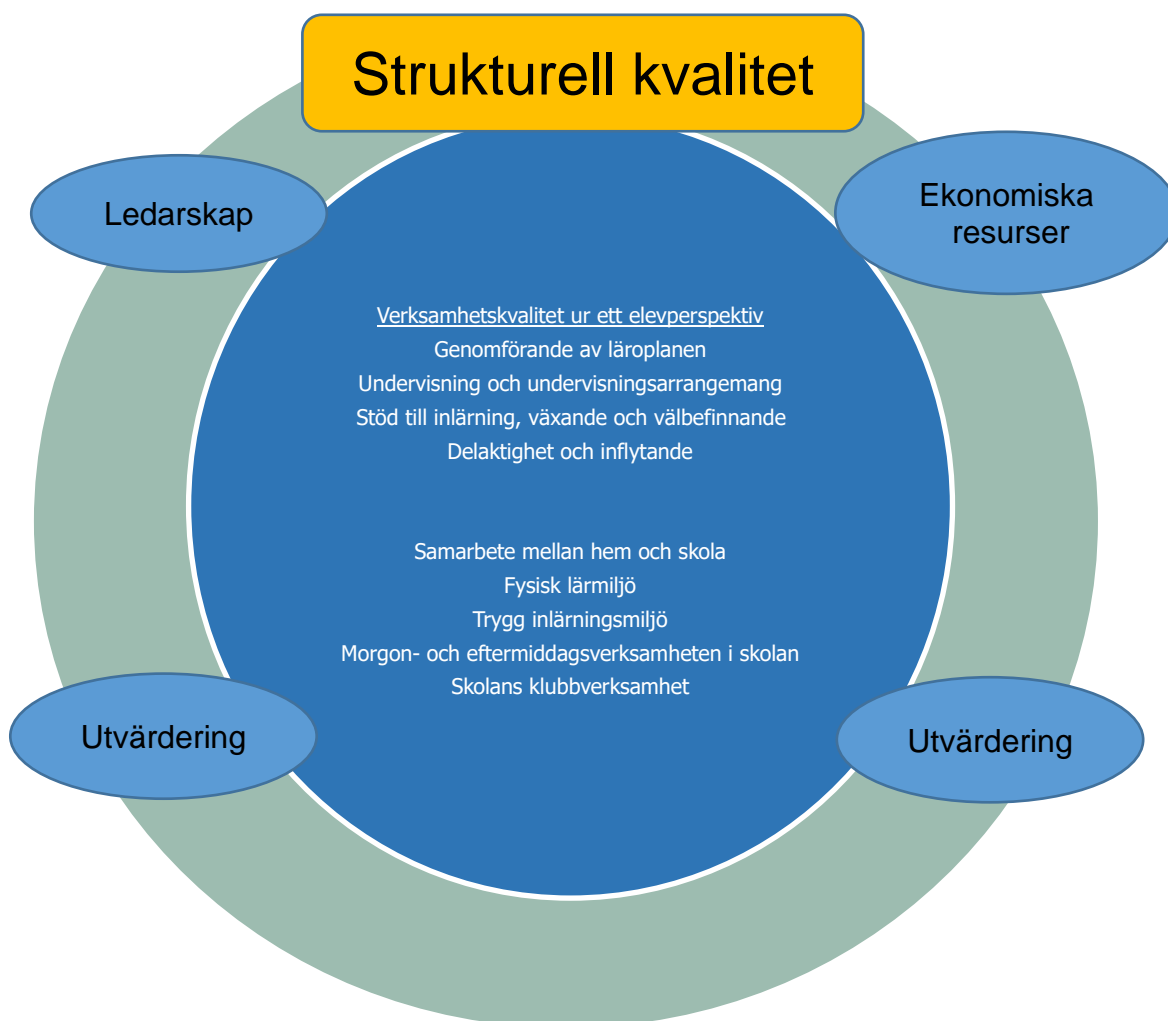
1.1 Utbildningstjänsternas kvalitetsplan

Kvalitetsarbetet i Borgå leds av styrgruppen för utvecklingsarbete inom utbildningstjänsterna, den så kallade kvalitetsgruppen. Till gruppen hör utbildningstjänsternas ledning och kvalitetsansvariga. Underställt styrgruppen för utvecklingsarbete inom utbildningstjänsterna fungerar utvecklingsgrupper med specifika ansvarsområden (ex. mo-koordinatorer och matematikgruppen). Utvecklingsgrupperna bildas efter behov som uppdragats i kvalitetsarbetet och deras verksamhet fortgår enligt behov. Utvecklingsgrupperna tillsätts och deras verksamhet avslutas på initiativ av styrgruppen för utvecklingsarbete inom utbildningstjänsterna. Utvecklingsgrupperna sammanställer årligen en rapport över sin verksamhet. I denna rapport presenteras gruppernas verksamhet i kapitel 7 och i bilagorna.

Enligt lagen om grundläggande utbildning 21§ skall den som ordnar utbildningen också utvärdera den och bedöma dess verkan. Utbildningsanordnare ska också delta i extern utvärdering av verksamheten. Utbildningstjänsternas kvalitet styrs, enligt undervisningsministeriets rekommendation (2009), av kvalitetskriterier för den grundläggande utbildningen. Kvalitetskriterierna är ett praktiskt redskap som hjälper, skolorna, utbildningstjänsterna och beslutsfattarna att tillsammans utvärdera och utveckla verksamheten. Kriterierna gör det möjligt att utvärdera hur de beslut som omfattar skolväsendet påverkar skolornas verksamhet. Med hjälp av kunskap kan man också påvisa och bevisa eventuella missförhållanden som man har upptäckt.

Kvalitetskriterierna för den grundläggande utbildningen delas upp i kvalitetskort som avspeglar strukturerna och kvalitetskort som avspeglar verksamhetskvalitet ur elevperspektiv:

Bild 1. Kvalitetskriterierna.

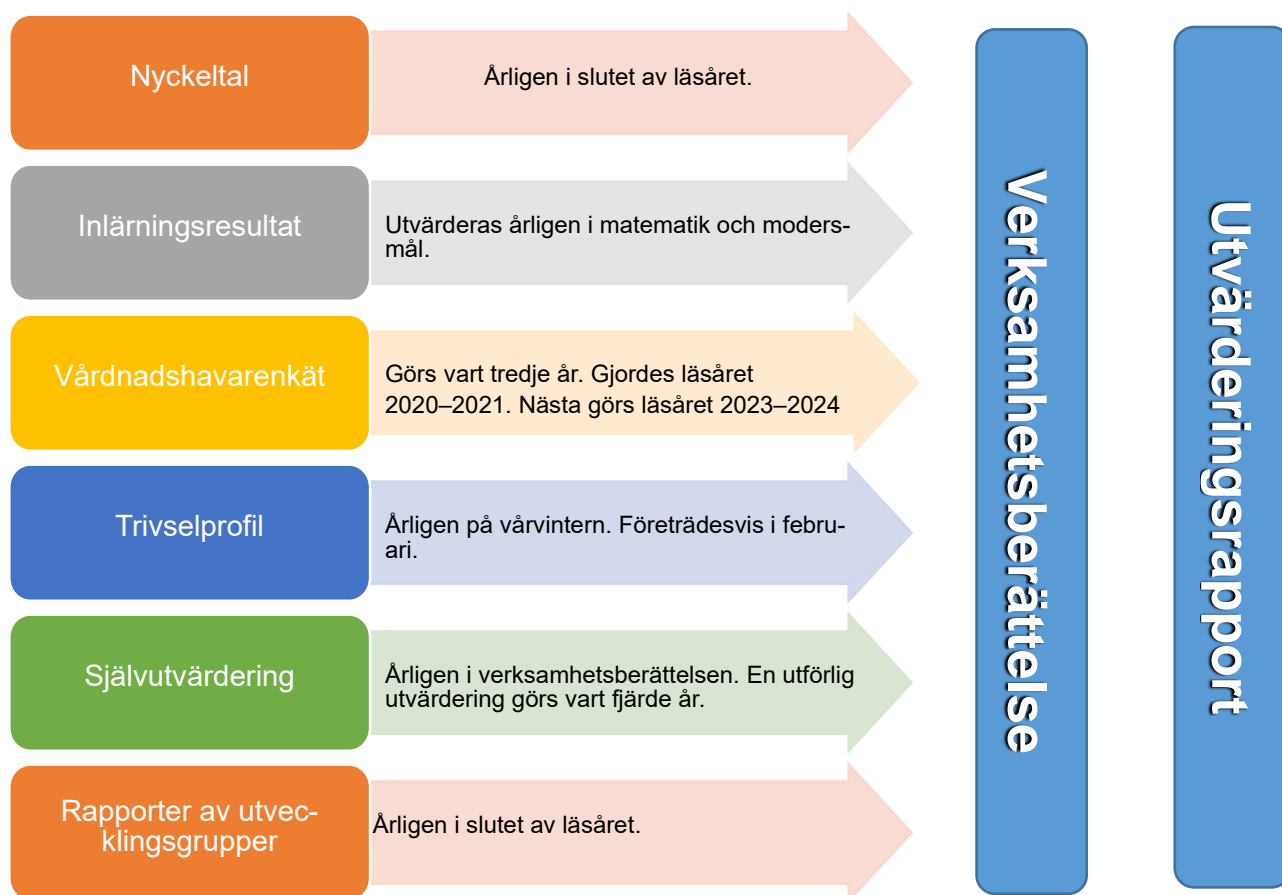
Kvalitetskorten har stått som grund för utbildningstjänsternas kvalitetsplan. Våren 2014 uppdaterades denna plan och godkändes i sektionerna i juni 2014. Planen uppdaterades igen under hösten 2017 och under våren 2022. I den uppdaterade kvalitetsplanen fastställs också arbetet kring utvärderingsrapporten. I den senaste uppdateringen gjordes smärre ändringar och förtydliganden gällande till exempel utvecklingsgrupperna och de kartläggningar som används för utvärderingsresultaten i modersmål. Den uppdaterade planen delgavs utbildningssektionen på våren 2022. Kvalitetsplanen uppdaterades också under våren 2023. Nästa utvärderingsrapport kommer sålunda att utgå ifrån den förnyade kvalitetsplanen.

Utvärderingsrapporten beskriver kvaliteten i Borgå stads utbildningstjänster utgående från den godkända kvalitetsplanen. Rapporten är sammanställd för de svenska skolorna i Borgå. **Rapporten sammanställs av kvalitetsansvarige och behandlas av styrgruppen för utvecklingsarbete inom utbildningstjänsterna** innan den förs vidare till rektorerna och slutligen till

utbildningssektionen. Kvalitetsrapporten behandlas i skolorna där man utgående från rapportens resultat gör upp riktlinjer och målsättningar för den egna verksamheten.

Skolornas och utbildningstjänsternas utvärderingsarbete består av sex delområden. Skolorna utvärderar sin verksamhet genom de fem första delområdena. Till utbildningstjänsternas utvärdering hör också utvecklingsgruppernas verksamhet. Skolornas nyckeltal samlas in i slutet av varje läsår och sammanställs i *SharePoint*. *Skolans välbefinnandeprofil* görs med hjälp av en nationell webbsida. Tidigare år gjordes enkäten företrädesvis i slutet av läsåret men eftersom skolorna då gick miste om chansen att diskutera resultaten med eleverna och vid behov ta till åtgärder direkt tidigare gjordes enkäten på förslag av rektorerna till februari. Frågorna i *Skolans välbefinnandeprofil* baserar sig på forskning och de är också relevanta i förhållande till läroplanen. Resultaten är också enkla att jämföra inom kommunen och nationellt.

Bild 2. Utvärderingsplanen enligt kvalitetsplanen 2017.

2. Utbildningstjänsternas utvecklingsprojekt och statsunderstöd läsåret 2022–2023

Borgå stads utbildningstjänster får viktiga externa bidrag till verksamheten. Statsandelarna kommer till stor nytta både som tilläggsfinansiering till verksamheten och som öronmärkt projektfinansiering. Utbildningstjänsternas utvecklingsprojekt och statsunderstöd för läsåret 2022–2023 beskrivs mer ingående i bilaga 1.

3. Skolornas nuläge

3.1 Skolor och elever

Under läsåret 2022–2023 upprätthöll Borgå sammanlagt 10 svenskspråkiga skolor:

- 7 skolor med klasserna 1–6
- 1 skola med klasserna 7–9
- 1 enhetsskola 1–9
- 1 gymnasium

Läsåret 2022–2023 hade de svenska skolorna i Borgå sammanlagt 1998 (2005 läsåret 2021–2022) elever och studerande. Av dessa var 1696 elever i grundskolan (1684 läsåret 2021–2022) och 302 (316 enligt stadens bokslut 2022) studerande i gymnasiet. Den största svenskspråkiga skolan i Borgå var Strömborgska skolan (461 elever) som samtidigt var den enda svenskspråkiga skolan att ha över 400 elever. Tre av grundskolorna hade över 300 elever. Skolorna inom den grundläggande utbildningen hade i snitt ca 190 elever per skola.

Enligt grundskolelagen och de principer för rätt till skolskjuts som bildningsnämnden fastslagit hade en knapp tredjedel av eleverna rätt till någon form av transport. Majoriteten av eleverna använde sig av den reguljära busstrafiken.

3.2 Personal och ekonomi

En personal som fyller kompetenskraven är central för att garantera en kvalitativ undervisning och för att utveckla arbetet i skolorna. Detta gäller både undervisningspersonal och övrig personal i skolorna.

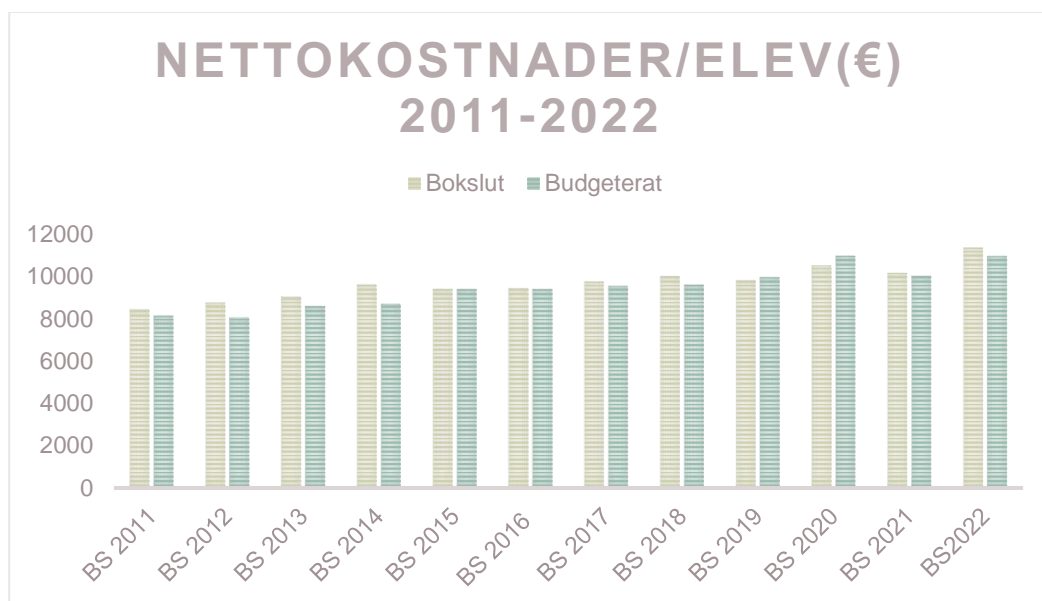
Inom den svenskspråkiga undervisningen fanns enligt nyckeltalen för läsåret 2022–2023 totalt 128 lärartjänster. Skolorna hade 37 lärare som fungerade som timlärare och 19 obehöriga lärare i huvudsyssa. I skolorna fungerade utöver detta totalt 68 skolgångshandledare (73 2021–2022), varav 40 hade en tillsvidareanställning. Skolorna hade 8 personliga skolgångshandledare.

Enligt Borgås bokslut för år 2022 var antalet elever per skolkurator i grundskolan 600 (590 2020) och per skolpsykolog 1100. Den inofficiella rekommendationen för antalet elever per skolpsykolog och skolkurator i grundskolan är 600–800. Borgå har enligt denna rekommendation för många elever per skolpsykolog. Från och med 1 januari 2022 gäller nationellt dimensioneringen 1 kurator/670 elever och från och med 1 augusti 2023 1 psykolog/780 elever.

Enligt bokslutet 2021 låg nettokostnaderna per elev inom grundutbildningen på 11 371 euro och inom gymnasieutbildningen på 9261 euro per elev (bild 3). Utgifterna har ökat som en följd av bland annat den utökade läroplikten och av att man bildat grupper för förberedande undervisning av barn som flytt kriget i Ukraina.

Bild 3. Nettokostnader per elev inom den svenskspråkiga grundutbildningen i Borgå stad 2011–2022.

3.3 Stöd för inläring, tillväxt och välmående

Sedan 2011 har skolorna jobbat enligt den så kallade stödstigen. Stödåtgärderna delas in i allmänt, intensifierat och särskilt stöd.

Läsåret 2022–2023 hade totalt 245 (14 %) elever i de svenska skolorna i Borgå en plan för lärande inom intensifierat stöd (226 elever 2021–2022). 109 (6,4%) hade ett beslut om individuell läroplan inom ramen för särskilt stöd (bild 4). 14 elever jobbade huvudsakligen i specialklass (bild 5). Den enda svenskspråkiga skolan som läsåret 2022–2023 hade undervisning i en specialklass var Strömborgska skolan. I tabellen nedan (bild 5) avviker läsåret 2019–2020 eftersom en del av de elever som de facto jobbat i specialklass hela tiden varit i en hemklass. De har alltså läsåret 2019–2020 hört till en hemgrupp men haft undervisning i specialklass.

Den ökning som kan ses i stödåtgärder återspeglar det ökade behovet av stöd i skolorna. I vissa skolor har stödåtgärderna minskat eftersom man gått in för att se över stödåtgärderna och fokuserat på vilket stöd eleverna de facto får och om det kan ges inom ramen för allmänt stöd. I en del fall har planer nämligen blivit kvar vid en studieövergång även om själva behovet av stödåtgärder skulle ha minskat och dessutom kunnat täckas av det allmänna stödet.

Skolorna följer med antalet frånvarotimmar hos eleverna och det finns klara planer på hur man går vidare med elever som har en oroväckande skolfrånvaro. 2 elever i årskurs 9 fick inte ett avgångsbetyg. Förutom dessa hittade alla en studieplats för fortsatta studier. Ingen av de svenskspråkiga studerandena underkändes i studentexamen men 4 elever avbröt sina gymnasiestudier under läsåret 2022–2023.

Bild 4. Stödåtgärder (%) inom de svenska utbildningstjänsterna 2015–2023.

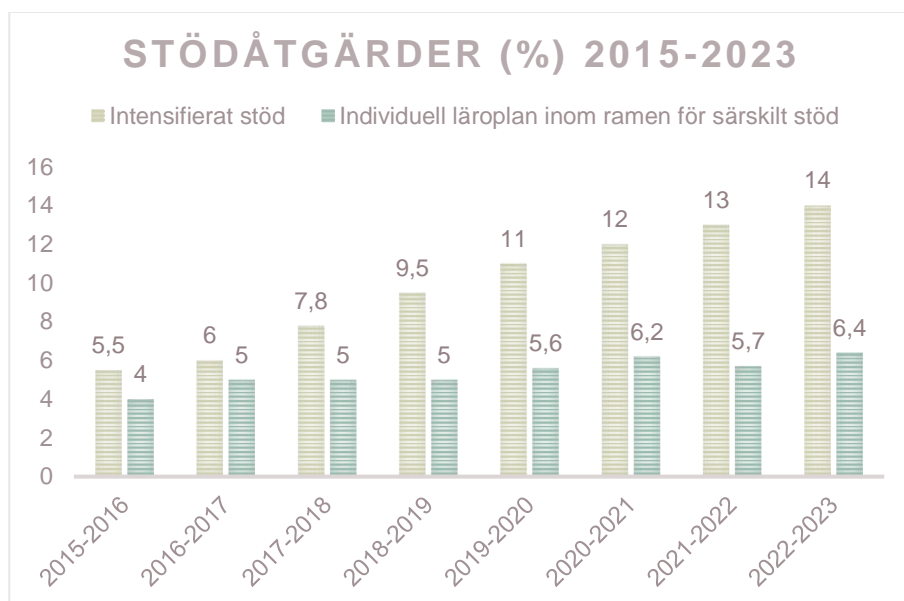

Bild 5. Elever inom de svenska utbildningstjänsterna som i huvudsak studerat i specialklass 2015–2023.

4. Välmående och sociala relationer i skolorna

4.1 Personalens välbefinnande

I Borgå stad följs arbetshälsan upp via ett program för arbetshälsa, via personalbokslut och via regelbundna personalenkäter. Genom arbetsskyddets och företagshälsovårdens förebyggande verksamhet minskar man sjukfrånvaron och förebygger arbetsolyckor. Riskkartering görs i enlighet med företagshälsovårdens verksamhetsplan. Nya direktiv för hur uppföljningen görs finns i skolornas verksamhetsplan. I skolornas verksamhetsberättelser redogörs för det förebyggande arbete som görs inom skolorna.

Personalens välbefinnande främjar skolmiljön och det anses viktigt att stärka banden mellan personalen. Flera av skolorna har grupper som ansvarar för att ordna evenemang och tillställningar som till exempel personalfester och utflykter. För att ny personal snabbt ska akklimatiseras vid arbetsmiljön har många skolor infört ett fungerande mentorskap och en handbok som delas ut åt nya lärare. De svenska utbildningstjänsterna främjade gemenskapsanda genom att ge personalen möjligheten till att delta i coachingmöten.

4.2 Elevernas välbefinnande: Skolans välbefinnandeprofil och Hälsa i skolan

Coronapandemins följder har varit tydliga i skolvardagen. För att underlätta situationen i skolorna och främja välmående anställdes fler personer för att arbeta för främjandet av välmående. Också undervisnings- och handledarresurserna ökades i enlighet med stadsfullmäktiges rekommendationer. Under våren 2023 har elever som haft betydande svårigheter med att anpassa sig till skolvardagen och som på sätt eller annat betett sig på ett sätt som inte lämpar sig i skolmiljön tillfälligt fått undervisning utanför skolan i ungdomsgården i Gammelbacka. Elever som betar sig stökigt och stundvis hotfullt medför att personalen blir utmattad och att andra elever känner sig otrygga. Den tillfälliga lösningen som prövades under våren 2023 gav goda resultat.

Elevernas välbefinnande i skolmiljön utvärderas årligen genom Skolans välbefinnandeprofil. Eleven besvarar frågor enligt sin egen åldersgrupp. *Välbefinnandeprofilen* är ett viktigt redskap för skolans utveckling, självutvärdering och elevvårdsarbete. För mera information om *Skolans välbefinnandeprofil* se: <https://kouluhyvinvointiprofiili.fi/sv/>.

Utbildningsstyrelsens verktyg Trivselprofilen har använts i Borgå i flera år och den har konstaterats ändamålsenlig. Skolorna har haft konkret nytta av redskapet och genom det tydliga utvecklingsområden och goda praxis framkommit. Elevernas delaktighet och deltagande är en central del av skolornas välbefinnande. Våren 2019 togs den förnyade versionen av *Trivselprofilen, Skolans välbefinnandeprofil*, i bruk. Precis som föregångaren grundar sig den förnyade enkäten sig på forskning och den möjliggör en kommunal och nationell jämförelse. Den förnyade tjänsten är betydligt mer omfattande och de frågor som eleven ska besvara hänför sig till 3 olika teman som var och en behandlas med en variation olika frågor. **Eleven ska besvara frågor om förhållandena i skolan, sociala relationer och möjligheterna att förverkliga sig själv i skolan.**

Eftersom den nya läroplanen förutsätter en varierande och kontinuerlig utvärdering finns det en risk för överlappning och i förlängningen ett motstånd till att göra utvärderingar. Det är sålunda viktigt att man i skolorna budgeterar de skolvisa utvärderingarna så att de inte infaller för nära varandra.

Skolorna gör *Skolans välbefinnandeprofil* i februari. På så vis kan skolorna gå igenom resultaten, delge eleverna dem och tillsammans fundera på åtgärder inom samma läsår. Eftersom *välbefinnandeprofilen* är nationellt jämförbar är det också motiverat att undvika att göra andra utvärderingar under samma tid.

Läsåret 2022–2023 gjordes *Skolans välbefinnandeprofil* från årskurs 4 uppåt som en nedbantad version. I den versionen kartlades inte frågor som på ett eller annat sätt finns med i enkäten *Hälsa i skolan*.

Den förnyade enkäten är mycket omfattande och det finns ingen möjlighet till att redogöra för alla resultat i den. I denna rapport finns sålunda en sammanställning av huvudresultaten på kommunal nivå. För varje rubriknivå finns de tre högsta och de tre lägsta punkternas påståenden utskrivna med en bild på hur svaren har fördelat sig inom påståendet. **Skolorna har behandlat sina egna resultat inom kollegierna och vidtagit de åtgärder som föranleds av svaren.**

I bilagorna (bilaga 2) redogörs för resultaten på kommunal nivå genom att visa de 3 påståenden inom varje delområde där flest elever har varit av samma åsikt och där flest elever varit av olika åsikt. Den använda skalan är helt av annan åsikt, av olika åsikt, varken av samma eller olika åsikt, av samma åsikt, helt av samma åsikt. När det kommer till skolmiljön, upplever eleverna både i de lägre och högre klasserna att skolvägen är säker. Dessutom anser samtliga att elevvården fungerar bra, och de känner att de kan få hjälp av skolhälsovårdare och kurator vid behov. I de lägre årskurserna upplever över hälften att skolarbetet inte är alltför hektiskt, medan den andelen är mindre i årskurserna 7–9. Fokus på de fysiska förhållandena i skolan riktas särskilt mot toaletutrymmen, där eleverna i årskurserna 7–9 särskilt känner att det finns stora brister. Det är viktigt att lyfta fram att detta antagligen till stor del beror på att toaletterna används som utrymmen där man också kan utöva verksamhet som strider mot skolornas ordningsregler.

Majoriteten av eleverna i både lägre och högre årskurser accepterar sina klasskamrater som de är och uppger att de varken mobbar i skolan eller på sociala medier. Samtidigt anses det inte vara självklart att klasskamraterna skulle ingripa vid mobbning. För att främja välmående i skolan är det viktigt att minimera mobbning och skapa en trygg skolmiljö. Möjligheten för eleverna att vända sig till elevvården när det behövs är också betydelsefullt.

Tyvärr upplever många elever, både i lägre och högre årskurser, att deras lärare inte visar intresse för dem och att de inte ser lärarna som personer att prata med vid problem. Det är viktigt att uppmärksamma detta, särskilt eftersom skolorna under flera läsår har betonat vikten av kontakten mellan lärare och elev. Resultaten från tidigare år visar att påståendet "de flesta lärarna är intresserade av hur jag mår" ofta har fått negativa svar, särskilt i årskurserna 7–9.

Eleverna har ett starkt självförtroende när det gäller deras förmåga att hantera skoluppgifter, och särskilt eleverna i årskurserna 7–9 har en insikt om sina egna styrkor och svagheter. När det gäller möjligheterna till självförverkligande i skolan, så anses klubbverksamheten vara mindre ändamålsenlig enligt eleverna.

Resultaten på kommunal nivå i *Skolans välbefinnandeprofil* visar att resultaten i Borgå ligger konsekvent under eller jämt med de nationella resultaten. Resultaten visar också att elever i de lägre årskurserna svarar annorlunda än i de högre årskurserna vilket i sig inte kommer som en överraskning då skolvardagen i 1–6 ser annorlunda ut än i 7–9; i de lägre årskurserna har man till exempel klasslärare vilket ger dagen en annan typ av trygghet och struktur. Det bör understrykas att även om de kommunala resultaten följer den nationella kurvan stadigt så finns det mycket stora skillnader mellan skolorna. **Samtliga skolor har tillgång till sina egna resultat och till både de kommunala och de nationella resultaten och kan sålunda dels se hur man**

jämför sig med andra dels identifiera sina egna särskilda utvecklingsområden. *Skolans välbefinnandeprofil* är väldigt omfattande och ger mycket information om hur eleverna ser på skolan och vardagen i skolan. Eftersom Borgå under flera års tid gjort enkäten i skolorna finns en möjlighet till att se på förändring över tid. Om man väljer att fokusera på några av de mera oroväckande resultaten ser man tyvärr att förändringen har varit i en icke önskvärd riktning. Det bör dock påpekas att förändringen inte kan anses vara stor. Dock kvarstår faktum att det finns utmaningar i skolan som man inte lyckats lösa trots att man har jobbat med dem. Eftersom Skolans välbefinnandeprofil är elevernas omutbara uppfattning om situationen i skolan är det viktigt att ta resultaten på allvar. Förutom *Skolans välmåendeprofil* kartläggs elevernas mående och upplevelse av skolgången och skolvardagen också med enkäten *Hälsa i skolan*. De frågor som ställs skiljer sig till en del från frågorna i *Skolans välmåendeprofil*.

Allt färre elever upplever sig rättvist behandlade och att de blir hörda. Svaren från elever i Borgå i enkäten *Hälsa i skolan* bekräftar resultaten från välbefinnandeprofilen. Tyvärr syns samma utveckling också i den nationella statistiken. När det uttalade målet i skolorna i Borgå är en öppen, gemensam, interaktiv och inkluderande skolvardag blir kontrasten till den upplevda verkligheten tydlig. I detta sammanhang är det också viktigt att reflektera över resultaten gällande lärarnas upplevda välbefinnande. I den föregående personalundersökningen från våren 2022 framkom en ökning av arbetsbördan och pressen som lärarna upplevde, samt en upplevd minskning av det övergripande välbefinnandet jämfört med den föregående undersökningen år 2019.

Elever i åk 4, 5, 8 och 9 inom den grundläggande utbildningen och första- och andraårsstuderande i gymnasier och yrkesläroanstalter besvarade enkäten *Hälsa i skolan* under vårterminen 2023. Enkäten besvaras vartannat år. Den omfattande enkäten innehåller indikatorer om hälsa, levnadsvanor, psykiskt välmående, användning av alkohol och droger, fritid, familj och levnadsförhållanden, skolans fysiska arbetsmiljö, skolgång och lärande, skolgemenskapen, sociala relationer samt elev- och studerandevårdstjänster och tillgång till hjälp.

Resultaten ger information om barns och ungas välbefinnande på olika nivåer: nationellt, regionalt, per välfärdsområde och kommun, för första gången även skilt för de svenskspråkiga läroanstalternas del. THL:s utvecklingschef Jenni Helenius presenterade Borgås resultat vid två tillfällen, under ett öppet tillfälle 21.11 på kvällen och 22.11 kl.12-16 för Borgå stads och Östra Nylands välfärdsområdes personal, nätverksaktörer och beslutsfattare. Resultaten är också tillgängliga per läroanstalt om antalet respondenter var tillräckligt stort. Arbetet med att behandla resultaten, göra uppsättningar och planera åtgärder fortsätter inom utbildningstjänsterna och inom de enskilda läroanstalterna.

I årskurserna 4–5 i Borgå är de fem positivaste resultaten jämfört med enkäten 2021 att delaktigheten har ökat, att eleverna ägnar sig åt fritidsintressen i större utsträckning, att de upplever sitt hälsotillstånd bättre och att de tycker bättre om att gå i skola än tidigare samt att snus användningen har minskat.

De fem mest oroväckande resultaten jämfört med enkäten 2021 är att eleverna upplever att arbetsron i klassen har minskat, att flera har upplevt fysiskt hot och blivit mobbade, att flera har minst ett mildt symptom på ångest samt att flera har märkt sig vara på nätet utan att ha lust.

Eleverna i årskurserna 8–9 i Borgå såg speciellt positivt på skolmaten och matsalssituationen. Jämfört med enkäten 2021 gäller fyra av de fem positivaste resultaten skolmaten. Skollunchen har bättre kvalitet och är smakligare, lunchen serveras på lämpligare tid och betydligt flera elever anser att de har tillräckligt tid att äta skollunchen. Känslan av ensamhet har också minskat.

De fem mest oroväckande resultaten jämfört med enkäten 2021 är att flera elever har mobbats eller deltagit i mobbning, att flera använder e-cigarett, att det har varit svårare att komma till psykologen och skolhälsovårdaren och att färre hade fått stöd och hjälp av skolhälsovårdaren då de behövt det.

Bland de fem positivaste resultaten för gymnasiets del handlar tre om bättre tillgång till elevvårdstjänster, att studerandena har fått stöd och hjälp för att må bra av kurator, psykolog och läkare i större utsträckning än tidigare. Studerandena upplevde också mindre skoltrötthet och att de har haft större möjlighet att påverka planeringen av skolarbetet.

Fyra av de fem mest oroväckande resultaten gäller rusmedel. Flera studerande än tidigare har prövat cannabis minst en gång, använder snus dagligen, är ordentligt berusade minst en gång per månad och anser att det är lätt att skaffa droger på den egna orten. Färre studerande tycker att det har reserverats tillräckligt med tid att äta skollunchen.

4.3 Förhållandena i skolorna

Alla har elever har rätt till en hälsosam och trygg skoldag och säkerheten i skolorna är sålunda prioritet. Alla skolor i Borgå är KiVa-skolor och jobbar systematiskt mot mobbning. Gymnastik-, slöjd och kemisalarna har egna krav där det fästs speciell uppmärksamhet på säkerheten. Skolornas säkerhetskartor finns tillgängliga för personalen. **Samtliga skolor höll utrymningsövningar läsåret 2022–2023.**

Eleverna bjuds på skollunch varje dag. Skollunchen följer näringsrekommendationer samt statsrådets principbeslut om riktlinjerna för motion och kost som främjar hälsa. Enligt lagen om grundläggande utbildning ska "den som deltar i undervisningen varje arbetsdag avgiftsfritt få en fullvärdig måltid som är ändamålsenligt ordnad och övervakad" (31 § i lagen om grundläggande utbildning 628/1998). För studier på andra stadiet bestäms att "studerande som studerar på heltid har rätt till en avgiftsfri måltid de arbetsdagar då läroplanen kräver att studeranden är närvarande på en utbildningsplats som utbildningsanordnaren anvisar" (28 § i gymnasielagen 629/1998).

4.3.1 Sociala relationer och hälsa

För att upprätthålla en trygg inlärningsmiljö är tidigt ingripande i olägenheter av olika slag viktigt. Personalens närvaro är oftast den bästa förebyggande verksamheten. Att personalen finns nära, lyssnar och ser det som händer omkring dem bidrar till en trygg skoldag. Skolorna arbetar ständigt med att förbättra arbetsron i klasserna så att alla ska kunna koncentrera sig på sin egna inläring. Det multiprofessionella samarbetet är viktigt. **Speciallärarna och handledare finns allt oftare med på lektionerna och rasterna för att stöda och handleda.** Numera finns också skolcoacher i många skolor. Dessutom besöks skolorna också av stadens ungdomstjänster. Det finns alltså många olika trygga vuxna som en naturlig del av skoldagen.

I alla skolor följde man KiVa-programmet. **23 fall av mobbning sköttes sammanlagt av skolornas KiVa-team. Samtliga skolor tar mobbningen på allvar och reagerar enligt direktiven då mobbning uppdagas.**

Information till hemmen sköttes i alla skolor via Wilma. Lärarna har under läsåret fått direktiv för hur kommunikationen via Wilma förs och samtliga hem har instruerats i hur Wilma används. Trots

alla elektroniska informationsvägar är det viktigt att hålla den personliga kontakten genom telefonsamtal och att mötas ansikte mot ansikte. Regelbunden kontakt med hemmet är viktig speciellt för att stöda elever med inlärnings- eller sociala svårigheter. Alla skolor hade också aktiva Hem och skola-föreningar. Föreningarna ordnar evenemang för elever och föräldrar och bidrar med ekonomiskt understöd för att täcka mindre utgifter som tillkommer i ökandet av skoltrivseln; den så kallade "guldkanten" i vardagen.

Alla skolor höll samtal om lärande tillsammans med eleverna och vårdnadshavarna minst en gång per läsår. I de högre klasserna 8–9 kan samtalen hållas mellan elev och lärare. Föräldrarna erbjuds dock möjligheten att delta.

I varje skola finns en elevvårdsgrupp som leds av rektor. Elevvårdsgruppen arbetar både i förebyggande syfte och aktivt med elevernas svårigheter. Till elevvårdsgruppen hör förutom rektor och berörd lärare; skolpsykolog och skolkurator, speciallärare, hälsovårdare och i årskurserna 7–9 samt gymnasiet även elev-/studiehandledare. Elevvårdens arbete går ut på att främja elevens lärande, harmoniska uppväxt och utveckling.

4.5 Möjligheter till självförverkligande

Morgon- och eftermiddagsverksamhet (eftis) är en viktig del av skoldagen för de yngre eleverna. Verksamheten som befinner sig i eller i närheten av skolan är också ett stöd för eleverna i den sociala samverkan med andra. Under läsåret 2022–2023 kunde staden erbjuda denna verksamhet i ett flertal olika eftisgrupper. De praktiska arrangemangen sköts av olika föreningar, privata företagare och Borgå stads finska församling medan det huvudsakliga koordineringsansvaret för verksamheten är hos Borgå stads utbildningstjänster.

Vid läsårsstarten inledde också 17 eftermiddagsklubbar sin verksamhet. Dessa hade 7 olika serviceproducenter.

Målet med verksamheten är att alla som behöver en plats i eftermiddagsverksamheten kan erbjudas en sådan. I första hand är eftermiddagsklubbarna avsedda för elever i årskurs 1–2 och för elever med beslut om särskilt stöd. Den rådande pandemin har förändrat verksamhetskulturen också inom eftis- och klubbverksamheten.

Hösten 2022 påbörjades verksamheten med inalles 631 barn (40% svenskspråkiga). Staden erbjöd 17 eftermiddagsgrupper Utöver detta arrangerade också Borgå konstskola sitt eget eftis.

Alla svenskspråkiga grundskolor hade **klubbverksamhet** under läsåret 2022–2023. Med skolornas klubbverksamhet avses verksamhet enligt 47 § i lagen om grundläggande utbildning som definieras i grunderna för läroplanen. Skolan bestämmer om den målinriktade verksamheten i sin årliga arbetsplan. Klubbarna ska ha anknytning till läroplanen. Verksamheten riktar sig till grundskolans elever och är frivillig och gratis. På så sätt ger klubbverksamheten elever med brist på stöd hemifrån en möjlighet till en regelbunden hobbyverksamhet.

Under verksamhetsåret 2022–2023 var klubbverksamhetens fokusområden:

Klubbverksamheten

- riktar till att stödja och upprätthålla elevernas studiemotivation och ork.
- riktar till områden med ett litet utbud av fritidsaktiviteter för barn och unga.
- fokuserar på att tillämpa det som eleverna lärt sig i skolan.
- stärker de emotionella och kommunikativa färdigheterna.
- ger möjligheter till kreativ verksamhet.
- verksamheten ordnas främst i åk 3–9.

Utöver det är det önskvärt att verksamheten utvecklas i samarbete med elevvården och att man får med också sådana barn och unga, som exempelvis på grund av brist på stöd hemifrån inte har möjlighet till en regelbunden hobbyverksamhet. Vidare planerar man skraddarsydda lösningar där barnens behov står i centrum.

4.6 Elevernas delaktighet

Eleverna ges möjlighet till att påverka beslutsfattandet i skolorna genom till exempel elevrådet. Elevrådets syfte är att fostra till demokrati, stöda eleverna i att utveckla sina sociala förmågor och att samarbeta med andra.

I de högre årskurserna och i gymnasiet har man haft **tutorverksamhet** och **vänelever**. De bidrar till att öka trivseln i skolan genom att arrangera evenemang, temadagar och lekfulla tävlingar. Deras arbete uppskattas av såväl elever som personal och de är en viktig del i skapandet av en skolgemenskap och vi-anda.

Elevernas delaktighet i skolvardagen syns också på andra sätt. **Elever hörs i planeringen av undervisningen, utvärderingen av skolors resultat i välbefinnandeproilen, de deltar i miljöråd och vissa skolor har elevrepresentanter i Hem och skola-föreningen. Frågan är ändå om skolorna gör tillräckligt för att stöda delaktighet. Enligt THL:s Hälsa i skolan-enkät våren 2023 upplevde 15,9% av högstadieleverna svag delaktighet. Detta var en stor höjning från 2021 då 10,7% av eleverna upplevde samma.**

Enligt THL:s enkät finns det också andra oroväckande aspekter av förhållandet mellan lärare och elever i Borgås högstadier. Var tredje elev (31,3%) i åk 8 och åk 9 upplever att lärare inte uppmuntrar till att uttrycka sin egen åsikt på lektionerna. Vid senaste undersökning 2021 var motsvarande andel en av fyra elever (24,1%). Nationellt sett är utvecklingen likartad men Borgå är i bägge fallen också över den nationella andelen. På påståenden som gäller lärarnas bemötande av elever ger resultaten också en viss orsak till oro. 35% av eleverna i årskurserna 8 och 9 i Borgå ansåg att lärarna inte behandlar eleverna rättvist. Motsvarande andel nationellt var 28,8%. Ökningen på denna punkt har varit markant. Då samma undersökning gjordes 2021 upplevde 23,9% av eleverna i Borgå att lärarna inte behandlade eleverna rättvist. Också nationellt har en ökning skett men inte i samma grad som i Borgå (28,8% 2023, 22,7% 2021). Borgåeleverna upplever också att lärarna inte är intresserade av hur eleverna har det. 44,5% av svarande i Borgå menade att lärarna inte har ett intresse för hur eleverna har det. Då undersökningen gjordes 2021 var motsvarande andel 38,5%.

5. Inlärningsresultat

I enlighet med utbildningstjänsternas kvalitetsplan kartläggs elevernas kunskaper i modersmål och matematik. På grund av resultaten de senaste åren har man inom utbildningstjänsterna bestämt att explicit jobba för att höja på elevernas prestationer i sagda ämnen. De arbetsgrupper som tillsatts i och med detta arbete presenteras skilt i kapitel 7.

Eleverna i årskurs 2 och årskurs 5 deltar årligen i en kartläggning av inlärningsresultat i modersmål. Testen i årskurs 2 görs under vårterminen och testen i årskurs 5 redan i oktober. Detta eftersom klasslärare och speciallärare då kan vidta behövliga åtgärder utgående från kartläggningen. Det nationella provet i matematik hålls årligen i april.

5.1 Det nationella provet i matematik i åk 6 och åk 9

Elevernas matematikkunskaper utvärderas årligen i det nationella provet i matematik som ordnas för elever i årskurs 6 och årskurs 9. Resultaten för våren 2020 saknas i tabellerna nedan eftersom det då på grund av distansundervisningen inte gick att genomföra ett prov med nationellt jämförbara resultat. I Borgå gjordes ändå en version av provet som gick att utföra på distans och eleverna i åk 6 deltog alltså i en gemensam utvärdering. Resultaten användes dock enbart av matematiklärarna som utvärdering av den egna skolans resultat och verksamhet.

Det nationella provet i matematik för elever i årskurs 6 hölls i april 2023. Enligt uppgift deltog samtliga av de svenska skolorna i Borgå. Medeltalet för eleverna i årskurs 6 var 7,25. Det nationella medeltalet i årskurs 6 var 7,5. Nationellt deltog 933 elever.

I det nationella matematikprovet grundskolans årskurs 9 deltog elever från Lyceiparkens skola och Strömborgska skolan. Provet skrevs i april. Medeltalet för åk 9 var 6,13. Nationellt deltog 5558 elever. Det nationella poängmedeltal var 24 (max 60) vilket motsvarar det rekommenderade vitsordet 6,25. Resultatet för eleverna i årskurs 9 i de svenskspråkiga skolorna i Borgå var i linje med det nationella resultatet i båda skolorna. I diagrammet nedan har det nationella medeltalet 2019 7- omvandlats till 6,75. Detta bör ses som riktgivande. De som ansvarade för det nationella provet övergick våren 2018 till att meddela det nationella medeltalet enbart som rekommenderat vitsord (vilket gör resultatet mindre exakt jämfört med tidigare år då samma vitsord kan fås med en förhållandevis stor skillnad i poäng).

De elever i åk 9 som skrev provet i april 2023 skrev senast det nationella provet i matematik i en egen lokal tappning. På grund av coronapandemin finns inga nationella resultat från våren 2020.

Bild 6. Resultat för år 6 i MAOL:s nationella prov 2013–2023.

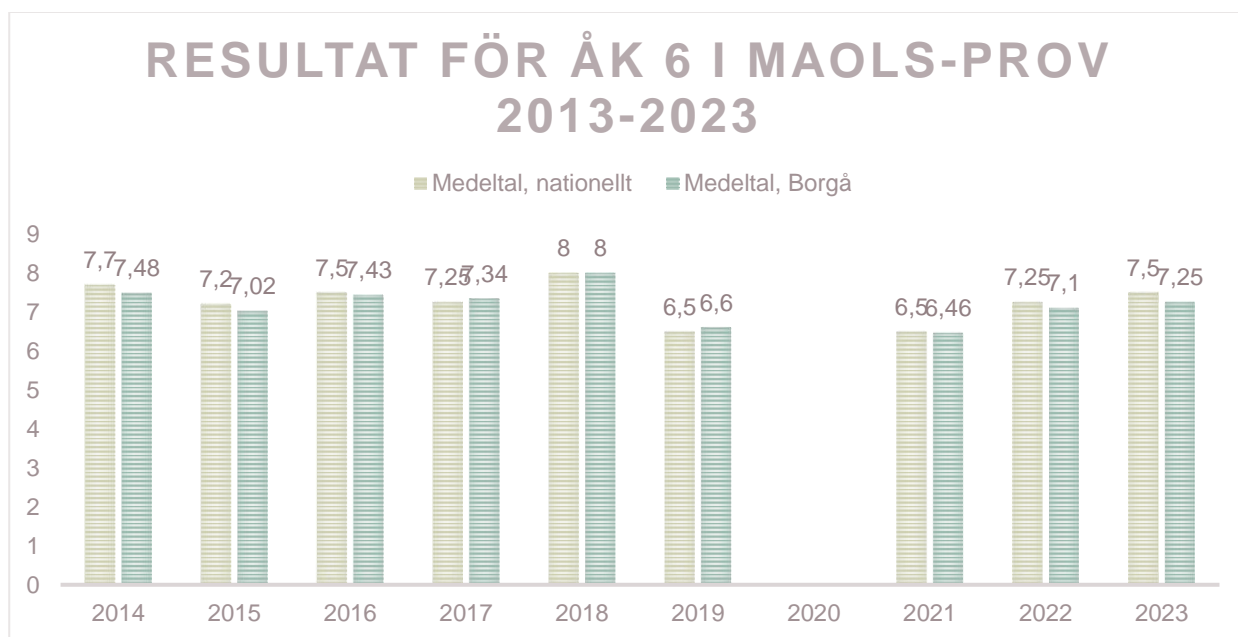
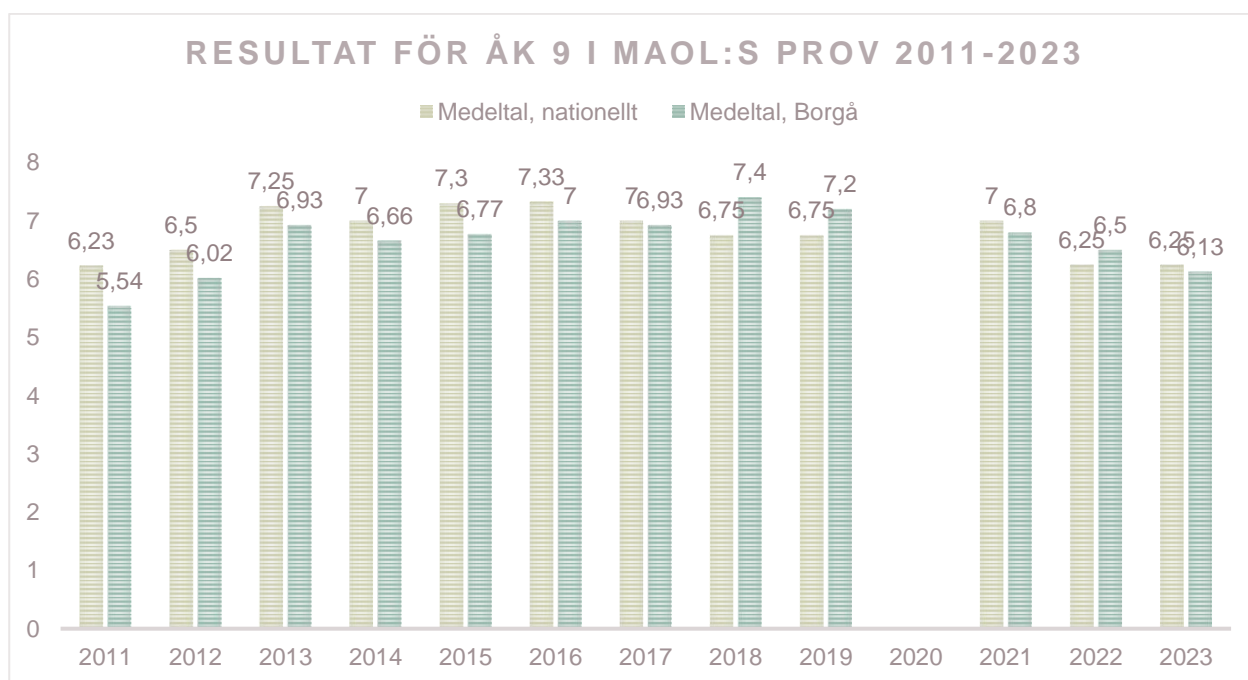

Bild 7. Resultat för år 9 i MAOL:s nationella prov 2011–2023.

5.2 Kartläggning av kunskaper i modersmål i åk 2 och åk 5

Tidigare år har elevernas kunskaper i modersmålet kartlagts genom resultaten i en rad olika test i årskurserna 2 och 5. Från och med läsåret 2020–2021 görs kartläggningen i huvudsak genom testet ILS. ILS – *Individuell Läsning och Skrivning (2019)* är ett material för att kartlägga läs- och skrivförmågan. Orsaken till bytet av test är att på lång sikt enklare och bättre kunna följa med elevers utveckling. ILS-testet ska i framtiden också omfatta årskurs 7.

ILS-materialet består av både gruppuppgifter och individuella uppgifter. Gruppuppgifter innebär i detta fall att uppgifterna utförs enskilt men i en större elevgrupp. De individuella uppgifterna görs enskilt tillsammans med en vuxen och handlar främst om högläsning. Uppgifterna kommer med normer för årskurserna 1,2,3 och 5. Uppgifterna omfattar läsning av text, läsflyt, läsflyt ord och pseudo-ord. För årskurs 1 ingår även fonologiska delprov och bokstavskänedom. Materialet för årskurs 1 har normer både för tidig hösttermin samt slutet av vårterminen. Materialen för övriga årskurser har vårnormer.

Resultaten nedan anges i stanine. Stanine-skalan går från 1–9 där stanine 4–5 motsvarar medelvärdet. Stanine 1–2 är mycket svaga resultat (d.v.s. mycket under medelnivå) medan stanine 6–9 anses vara över medelvärdet. Om en elev har stanine 1–2 och inga åtgärder vidtagits tidigare kontaktar man skolpsykolog för konsultation och vid behov vidare testning. Föräldrarna kontaktas och regelbunden specialundervisning blir aktuellt.

Stanineskalan baserar sig på normalfördelningskurvan. Normeringen för testet är gjord våren 2016. Det finns för tillfället ingen sammanställning på hur testresultaten ser ut på nationell nivå.

- Stanine 1–2 Svag
- Stanine 3 Svag medelnivå
- Stanine 4–5 Medelnivå
- Stanine 6–7 God medelnivå
- Stanine 8–9 God

Bild 8. Stanineskalan och normalfördelningskurvan.

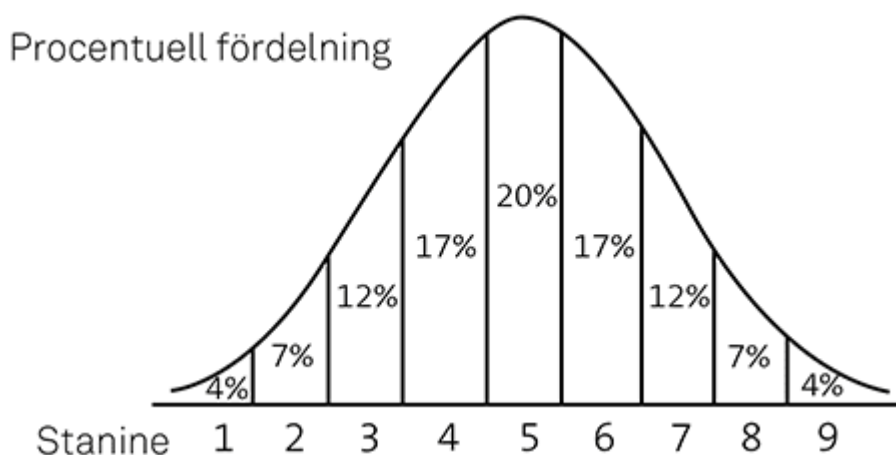

Bild 9. Resultaten i ILS-testet för åk 2 (skriva ord)

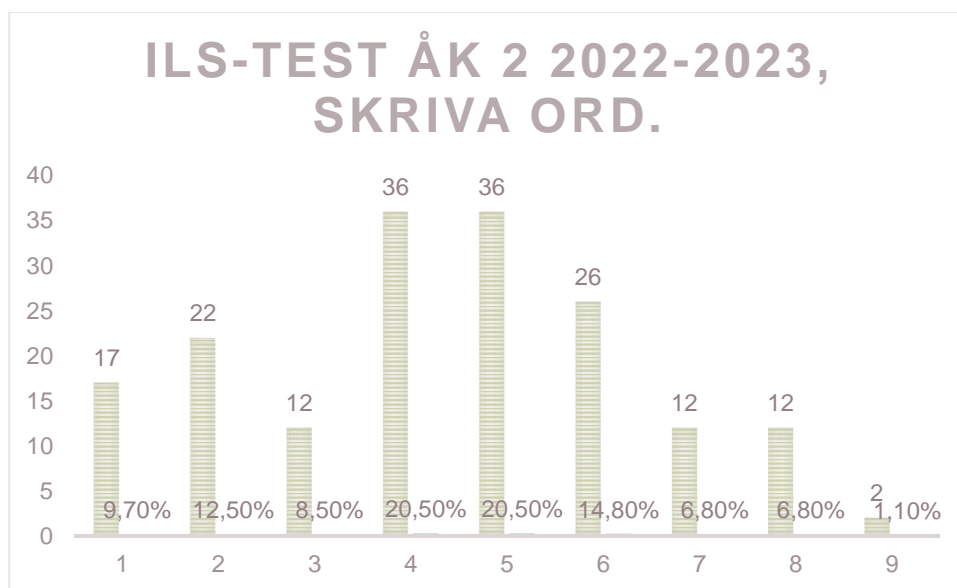

Bild 10. Resultaten i ILS-testet för åk 2 (läsa meningar).

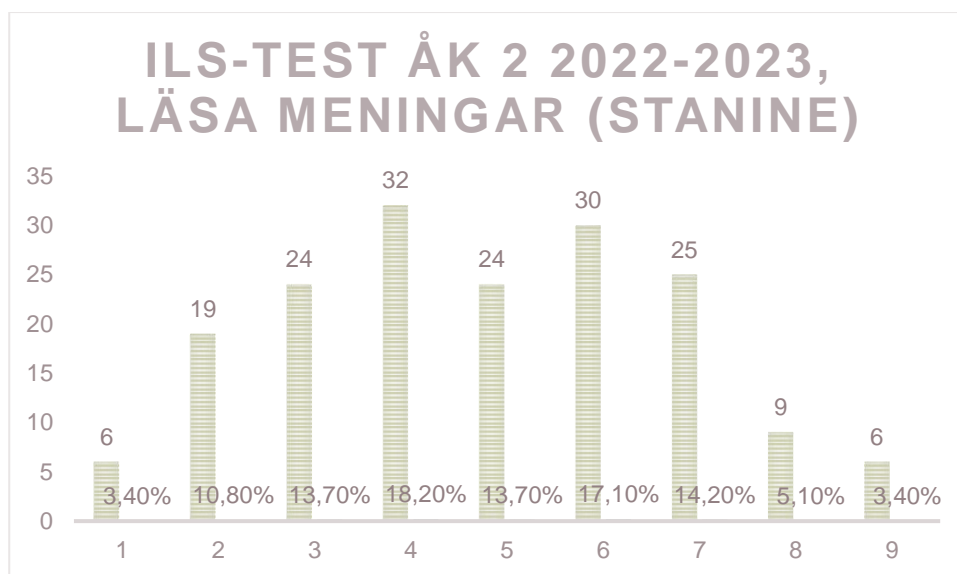

Bild 11. Resultaten i ILS-testet för åk 5 (läsa meningar).

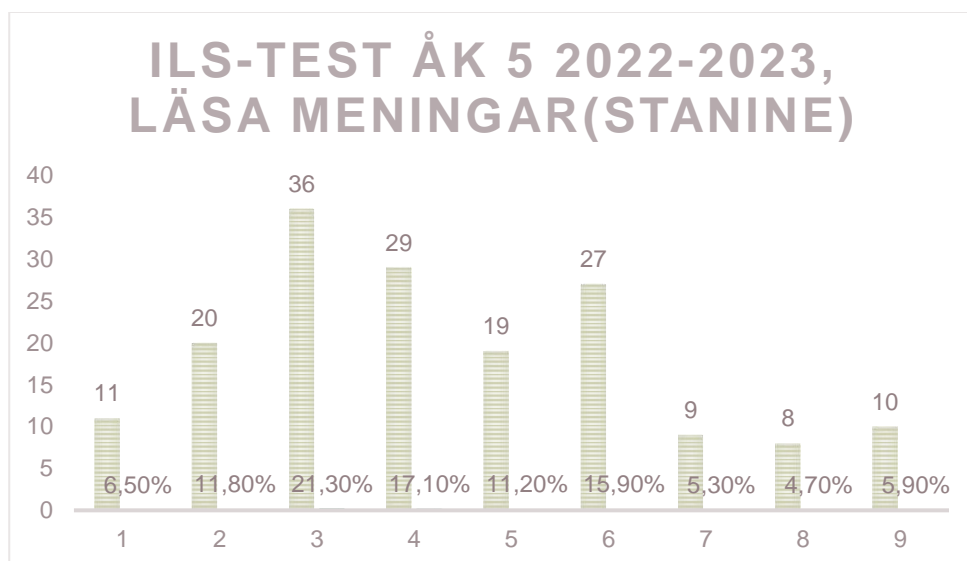
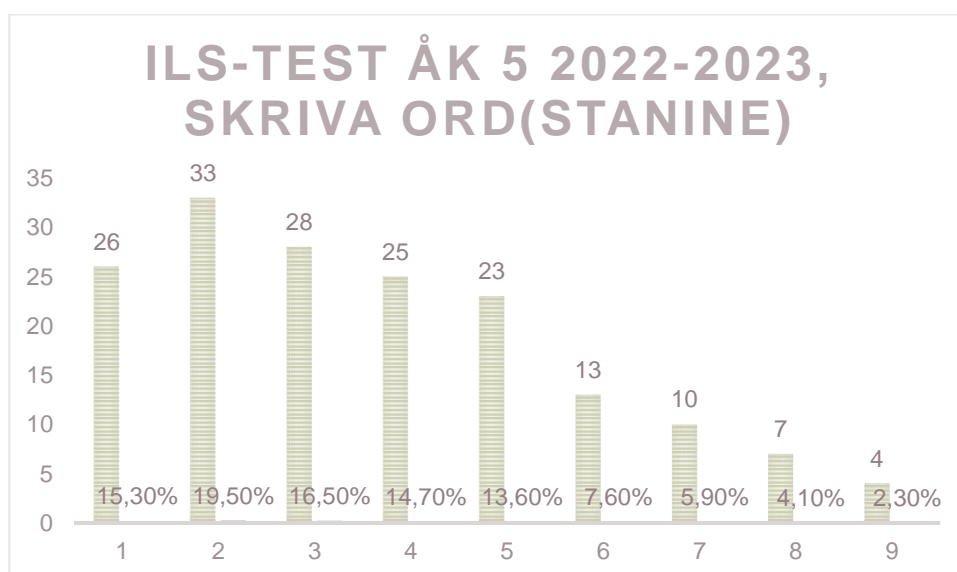

Bild 12. Resultaten i ILS-testet för åk 5 (Skriva ord).

Inlärningsresultaten i modersmål visar att **utmaningarna som konstaterats redan tidigare år kvarstår**. Eleverna i årskurs 5 klarar sig i enlighet med normalfördelningen då det gäller läsandet medan eleverna i årskurs 2 fördelar sig förhållandevis jämt över de svagare staninevärdena. I båda årskurserna kan man se en förskjutning mot det svagare då det gäller skrivandet.

Utmaningarna i Borgå är de samma som man kan skönja nationellt: andelen goda läsare tenderar sjunka och de språkliga utmaningarna inom det egna modersmålet är större. **I den nationella utvärderingen av kunskaper svenska och litteratur i årskurs 9 (oktober 2020) kan man se att skillnaden mellan könen ökar genom hela grundskolan.**

6. Skolornas verksamhet läsåret 2022–2023

Skolornas självutvärdering utgör en central och väsentlig del av kvalitetsarbetet och skolutvecklingen. Skolorna utvärderar årligen den egna verksamheten och kan på så vis stärka den egna kompetensen och utvecklas så att eleverna skolgång blir den bästa möjliga. Den årliga självutvärderingen ger också skolorna möjligheten till att lyfta fram delområden där man lyckas och till att synliggöra god praxis. Skolornas självutvärdering sker kontinuerligt men den synligaste delen är den årligen sammanställda verksamhetsberättelsen. Verksamhetsberättelsen sammanställs i slutet av varje läsår. Hela kollegiet deltar i arbetet. Den utgår ifrån verksamhetsplanen som görs upp vid inledningen av varje läsår och uppföljs i slutet av läsåret. På så vis kan man göra upp målsättningar och rikta in åtgärder för kommande läsår utgående från erfarenheter som bearbetats av hela kollegiet.

6.1 Läsåret utgående från skolornas verksamhetsberättelser

I och med LP2014:s implementering i grundskolans 1–6 och kvalitetsarbets utvecklande sattes redan under läsåret 2016–2017 särskild fokus på att mera ingående redogöra för punkterna 4 och 11 i verksamhetsplanen (4. Undervisning och undervisningsarrangemang, 11. Skolans plan för kvalitetsutvärdering). Samma fokus hölls kvar också läsåret 2022–2023. Inför läsåret 2022–2023 ombads dock rektorerna också att lyfta fram verksamhetskultur och välmående i verksamhetsplanen.

I verksamhetsplanen och -berättelsen innefattar punkt 4 *Undervisning och undervisningsarrangemang* skolornas användning av timresurserna, stödandet och utvecklandet av mångsidiga kompetenser, ämnesövergripande temahelheter och elevutvärdering. Nedan är fokus främst på de tre sistnämnda.

Sedan LP2014 implementerades har skolorna aktivt strävat efter att främja de mångsidiga kompetenserna. Eftersom verksamhetsberättelserna redan länge haft fokus på samma område, är det tydligt att skolorna nu etablerat klara rutiner och arbetssätt för att stödja de mångsidiga kompetenserna. Dessa betonas och anpassas på olika sätt beroende på elevernas behov. Praktiskt innebär det att olika aspekter betonas i årskurs 1 jämfört med årskurs 9, men målet är detsamma. Till exempel kan elever i de tidigare årskurserna behöva stöd med att hålla reda på sitt skolmaterial, medan elever i årskurs 7–9 kanske behöver hjälp med studieplanering.

Likaså varierar fokus på multilitteracitet, alltså förmågan att förstå och hantera information från olika typer av källor, inklusive text, bilder och diagram, beroende på årskurs. Eleverna i årskurserna 1 och 2 arbetar med att förstå och diskutera texter samt att skriva på olika sätt. I årskurserna 5–6 utvecklas förmågan att kritiskt granska texter och fördjupa tolkningsförmågan, samt att skapa och ge konstruktiv feedback på egna och andras texter. I årskurserna 7–9 bygger man vidare på dessa kunskaper och fördjupar dem. Samtliga årskurser har också innefattats av den så kallade *digistigen* vars syfte är att fördela de undervisningsmål som gäller det digitala på olika årskurser.

Skolorna har flexibilitet att anpassa sitt arbete med de mångsidiga kompetenserna baserat på sina egna specifika behov, verksamhet och elever. **I flera skolor har man valt att delta i ProSkola-programmet, en förebyggande forskningsbaserad modell för att hantera beteendeproblem i skolan**, och genom detta stärka elevernas självförtroende och vardagskompetens. Dessutom har stödet för de mångsidiga kompetenserna i vissa skolor även möjliggjort samarbete över stadiegränserna.

Alla skolor i Borgå har läsåret 2022–2023 haft samma läsårstema som uppmärksammats under hela läsåret på olika sätt. **Läsårstemat för läsåret 2022–2023 var gemenskapens välbefinnande.** Skolorna förverkliga både längre projekt och temadagar kring temat. Man lyfte fram både sådant som berör den enskilda eleven och större grupper. Inom ramen för temat gjorde skolorna till exempel naturutflykter, hade besök av en skolmormor och ordnade klubbar med fokus på välmående.

Samtliga skolor hade också många andra ämnesövergripande temahelheter under läsåret och samarbete mellan olika skolämnen skedde i både mindre och större omfattning; helheterna kunde gälla allt från någon enstaka lektion till temadagar och -veckor. Eleverna har fått förverkliga multimodala temahelheter, ordnat temadagar och uppmärksammat större evenemang I Grännäs och i Sannäs skolor jobbade eleverna hela läsåret med temahelheter där samtliga ämnens läroplansmål ändå noggrant efterföljdes och förverkligades. Undantagen utgörs av matematik, modersmål och engelska.

I Lyceiparkens skola fortsatte arbetet med Erasmus+-samarbetsprojektet *Climate emergency in Europe*. Samarbetsprojektet gör tillsammans med skolor i Spanien, Tyskland och Polen. Under hösten 2022 besökte en grupp elever och lärare Tarragona i Spanien. Under vårterminen besöktes Lypa av elever och lärare från Polen, Spanien och Tyskland. Elever och lärare besökte Polen samma vår. **Eleverna har både fått kunskap om klimatförändringen som fenomen och konkreta tips och idéer om hur de själva i sin vardag kan bidra till en hållbar utveckling och framtid. Flera andra skolor har också explicit fokuserat på närmiljön och på både sophantering och -sortering.**

Utvärderingen och bedömningen i skolorna görs i enlighet med LP2014. I samtliga skolor är man numera noggrann med att eleverna får veta lärandemål och bedömningskriterier. Eleverna ges ofta möjligheten till att göra upp individuella målsättningar och till att utvärdera sina egna men också sina skolkamraters arbeten. Hemmen delges alla utvärderingsresultat. Huvudsakligen sker kontakten via *Wilma* men samtliga vårdnadshavare ges minst ett tillfälle per läsår där också vårdnadshavare får vara med på ett samtal om lärande. Elevernas tankar om utvärderingen och bedömningen följs upp med hjälp av *Skolans välbefinnandeprofil*.

I verksamhetsplanen ska *skolans plan för kvalitetsutvärdering* också ingå. Skolorna i Borgå ska utvärdera skolgemenskapens välmående och inlärningsresultaten i modersmål och matematik årligen. Då skolorna har resultat vid handen så ska de välja konkreta utvecklingsområden inför kommande läsår. Detta innebär i sin tur att skolornas har olika utvecklingsområden och olika fokus.

Satsningen på modersmål är synlig i skolorna. För att eleverna ska bli starkare i sitt modersmål behövs en gemensam kollegial insats där språket ligger i fokus i alla ämnen. Kunskaper i modersmålet kan inte förbättras genom att man enbart satsar på skolämnet modersmål eller svenska och litteratur. Satsningen på skolspråket har synts i och med att **planen för språkstärkande arbete i Borgå trädde i kraft under läsåret 2020–2021.** Samtliga skolor har utsedda språkansvariga som ska fungera som en länk mellan MO-koordinatorerna i staden och det egna kollegiet. Utöver det har skolorna ordnat läsveckor, författarbesök, teaterbesök och besök till bibliotek.

De skolvisa satsningarna på modersmålet innefattar bland annat **läsveckor, författarbesök och ett samarbete med biblioteket.** Flera skolor har också utnyttjat färdiga verktyg som *Bravkoden* och projektet *Skolspråk*. **I och med satsningen på det språkstärkande har skolorna också i högre grad än tidigare fokuserat på att producera texter. Skolorna jobbar alltså mycket med att stärka skolspråket och arbetet görs i alla skolämnen. En viktig insikt i arbetet att vända den negativa trenden med elevers modersmålskunskaper har nämligen varit att alla ämnen behöver samarbeta om man vill få till stånd förändring.**

Satsningen på matematik har synts bland annat genom undervisning enligt nivågruppering, möjligheten till att vid behov läsa årskurslöst och genom att man har regelbundna huvudräkningsövningar med grupperna. Många skolor har dessutom uppmärksammat matematiken på ett roligt sätt under den internationella Pi-dagen.

För läsåret 2022–2023 valde man också att fokusera på verksamhetskulturen och välmående i skolorna. Också här varierar innehållet mycket beroende på skola. En del skolor har en längre tid haft välmående och trivsel som centrala teman. I många skolor fungerar grupper som har som uppgift att satsa speciellt på trivseln inom personalen genom att ordna olika typer av program efter arbetstid.

7. Kvalitetsarbetet i staden

Kvalitetsarbetet i Borgå styrs av utbildningstjänsternas strategiska ledningsgrupp. **Till kvalitetsteamet hör utbildningsdirektörerna samt två kvalitetsansvariga.** Kvalitetsteamet jobbar över språkgränserna.

Under läsåret 2016–2017 kretsade den då så kallade *Kvalitetsfemmans* arbete i mångt och mycket kring omorganiseringen av utvecklingsarbetets strukturer. Med stöd av kvalitetsteamet fattades våren 2017 beslutet att ersätta teamen med mer dynamiska arbetsgrupper som kan tillsättas och vars verksamhet kan avslutas efter ett konstaterat behov. Syftet med organisationsförändringen var att skapa en organisation som möjliggör ett effektivare sätt att nå elever och skolan. Den nya organisationen föranledde en uppdatering av stadens kvalitetsplan. Arbetet slutfördes i början av läsåret 2017–2018.

De stora linjerna som under läsåret 2016–2017 diskuterades angående utvecklingsarbetets organisationsförändringar var att den så kallade Kvalitetsfemman bestående av bägge utbildningsdirektörerna, utbildningstjänsternas specialplanerare och två kvalitetsansvariga i fortsättningen benämns styrgruppen för utvecklingsarbete inom utbildningstjänsterna. **Underställt styrgruppen för utvecklingsarbete inom utbildningstjänsterna fungerar utvecklingsgrupper med specifika ansvarsområden. Utvecklingsgrupperna bildas efter behov som uppdragats i kvalitetsarbetet och deras verksamhet fortgår enligt behov.** Utvecklingsgrupperna tillsätts och deras verksamhet avslutas på initiativ av styrgruppen för utvecklingsarbete inom utbildningstjänsterna. Utvecklingsgrupperna sammanställer årligen en rapport över deras verksamhet. Under vårterminen läsåret 2017–2018 tillsattes en tvåspråkig arbetsgrupp med uppgiften att jobba för gemensamma riktlinjer och för att ge lärarna redskap för bedömning enligt den nya läroplanen. Behovet för denna arbetsgrupp hade uttryckts i läsårsberättelser men också implicit i vårdnadshavarenkäten 2018.

Bild 13. Kvalitetsarbetets organisation i Borgå stad.

7.1 MO-koordinatorerna

För att tackla utmaningen med försämrade kunskaper i modersmål (läsförståelse och språk) har en utvecklingsgrupp med fokus på dessa saker varit verksam i Borgå i flera år. Under läsåret 2019–2020 blev den tidigare modersmålsgruppen två skilda MO-koordinatorer. MO-koordinatorernas verksamhetsberättelse finns som bilaga (bilaga 3).

7.2 Matematikgruppen

Borgås svenska arbetsgrupp i matematik inledde sitt arbete i november 2019 i delvis ny sammansättning. Arbetsgruppen har som uppgift att samla den kunskap som finns i Borgås skolor, följa med aktuella teman inom matematik samt ge förslag på hur undervisningen i matematik kan utvecklas. Matematikgruppens verksamhetsberättelse finns som bilaga (bilaga 4).

7.3 Arbetsgruppen för utveckling av undervisningen för särskilt begåvade elever

En arbetsgrupp ledd av Åsa Haglund har under läsåret jobbat med utvecklandet av undervisningen för särskilt begåvade elever. Arbetsgruppen består av lärare i både 1–6 och 7–9, en skolkurator och en speciallärare. Arbetsgruppens verksamhetsberättelse finns som (bilaga 5).

8. Sammanfattning

Enligt lagen om grundläggande utbildning 21§ skall den som ordnar utbildningen också utvärdera den och bedöma dess verkan. Utbildningsanordnaren ska också delta i extern utvärdering av verksamheten. Svenska utbildningssektionen har godkänt en kvalitetsplan för svenska utbildningstjänsterna. Dokumentet beskriver bland annat hur utvärderingen sker, vilka nyckeltal som skall insamlas samt hur resultaten skall presenteras. Enligt denna plan gör svenska utbildningstjänsterna per läsår en utvärderingsrapport som godkänns av sektionen.

I denna utvärderingsrapport beskrivs kvaliteten i Borgå stads utbildningstjänster utgående från den godkända kvalitetsplanen. Rapporten är sammanställd för de svenska skolorna i Borgå och tar upp såväl intern som extern utvärdering. Rapporten belyser utbildningstjänsternas nuläge, utvecklingsarbetet under 2022–2023 och olika utvärderingsresultat.

Målet med utvärderingsarbetet är att säkra utbildningstjänsternas kvalitet och att få viktig information om verksamheten och om hur den kan utvecklas. Utvärderingsarbetet fokuserar på skolornas eget arbete och ger skolorna möjligheten till att utveckla det egna arbetet och till att hitta styrkor i den egna verksamheten.

Under läsåret 2022–2023 upprätthöll utbildningstjänsterna i Borgå stad 9 svenskspråkiga grundskolor och ett svenskspråkigt gymnasium. Läsårstemat var välmående. Under läsåret kom Rysslands anfallskrig i Ukraina att också medföra förändringar i Borgå då elevgrupper med Ukrainska flyktigkar bildades i både Hindhår skola och Strömborgska skolan. Inom de svenskspråkiga utbildningstjänsterna fortsatte arbetet med områdesrektorerna och med västra- och östra- skolhelheterna. Pilotprojektet slutfördes under läsåret.

Elevernas välmående kartlades med *Skolans välbefinnandeprofil* och *Hälsa i skolan* och resultaten behandlades av samtliga skolor. Elevernas kunskaper utvärderades i matematik och i modersmål. Eleverna i årskurserna 6 och 9 deltog i MAOL:s nationella matematikprov. Resultaten var i linje med de nationella resultaten. Elevernas kunskaper i modersmålet kartlades med ILS-testet i årskurserna 2 och 5. Alla resultat från kartläggningar av elevers kunskaper har behandlats skilt på skolorna.

Inom de svenska utbildningstjänsterna fungerade under läsåret 2022–2023 flera olika arbetsgrupper med syfte att stöda utvecklingen av verksamheten inom ett visst område. Arbetsgrupperna har tillsatts utgående från ett dokumenterat behov och gruppernas uppgifter har specificerats utgående från de utvecklingsbehov som framkommit. I denna rapport framkommer att de svenskspråkiga utbildningstjänsterna i Borgå stad gör ett omfattande utvecklingsarbete med syftet att erbjuda en möjligast god skola för samtliga barn och ungdomar.

9. Källor

Borgå stads bokslut 2022

Borgå stads enhet för fostran och utbildning: Fostran och utbildning - Porvoo.
<https://www.porvoo.fi/sv/fostran-och-utbildning/>

Eftermiddags- och klubbverksamhetens verksamhetsberättelse 2022–2023

Skolornas verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser 2022–2023

Utbildningstjänsternas kvalitetsplan

Utbildningstjänsternas nyckeltal 2022–2023

Utbildningstjänsternas utvärderingsrapporter 2013–2022

10. Bilagor

Bilaga 1. Utbildningstjänsternas utvecklingsprojekt och statsunderstöd läsåret 2022–2023

Suomenkielisten perusopetuspalveluiden valtionavustustoiminta¹

Suomenkielisissä perusopetuspalveluissa oli runsaasti valtionavustusrahoitteista toimintaa luvulla 2022–2023. Valtionavustukset jakautuvat pääpiirteissään niin sanottuun lisärahoitukseen ja varsinaisiin kehittämishankkeisiin.

Suomenkieliset perusopetuspalvelut käyttivät opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatuja valtionavustuksia koronan aiheuttaman oppimis- ja hyvinvointivajeen paikkaamiseen perusopetuksessa. Lisäksi suomenkieliset perusopetuspalvelut käyttivät opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää valtionavustusta kuraattori- ja psykologipalveluiden vahvistamiseen perusopetuksessa (vuoden 2022 loppuun saakka) sekä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää valtionavustusta perusopetuksen tasa-arvon ja laadun vahvistamiseen.

Opetussuunnitelman mukaisen kerhotoiminnan toteuttamiseen käytettiin Opetushallituksen myöntämää valtionavustusta. Edellä mainituilla valtionavustuksilla rekrytoitiin pääasiassa lisähenkilöstöä kouluihin. Kuraattori- ja psykologipalveluihin saadulla valtionavustuksella kustannettiin osaltaan kuraattori- ja psykologipalveluiden hankkimista vuoden 2022 loppuun saakka.

Henkilöstöresurssiin tarkoitettujen valtionavustusten lisäksi suomenkielisillä perusopetuspalveluilla oli käytössä useita kehittämistoimintaa myönnettyjä valtionavustuksia. Opetushallituksen rahoittamalla Lukuliikkeen avustuksilla rahoitettiin lukutaidon alueellista kehittämistyötä. Lisäksi suomenkieliset perusopetuspalvelut olivat mukana opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa alueellisessa oppilaanohjauksen kehittämishankkeessa. Oppilaanohjauksen kehittämishankkeessa tarkasteltiin muun muassa tehostetun oppilaanohjauksen käytänteitä alueellisesti.

Digitaalisten taitojen osalta suomenkieliset perusopetuspalvelut jatkoivat Porvoon digipolku -työtä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä valtionavustuksella. Porvoon digipolku perustuu Uudet lukutaidot -kehittämishankkeeseen, jonka tavoitteena on tukea opetuksen yhdenvertaisuutta digitaalisten taitojen, medialukutaidon ja ohjelmointiosaamisen osalta. Porvoon digipolku on laadittu laajamittaisessa valtakunnallisessa ja Porvoon kaupungin sisäisessä yhteistyössä.

Suomenkielisissä perusopetuspalveluissa käytettiin myös Opetushallituksen myöntämää valtionavustusta kielikylpyopetuksen kehittämiseksi. Kielikyllyn valtionavustusta käytettiin Albert Edelfeltin koulussa muun muassa ruotsinkielisen opetusmateriaalin laatimiseen. Lisäksi suomenkieliset perusopetuspalvelut käyttivät opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää valtionavustusta joustavan esi- ja alkuopetuksen kehittämiseen. Joustavan esi- ja alkuopetuksen kehittämisessä painotettiin yhteistoiminnan lisäämistä esiopetuksen ja alkuopetuksen välillä.

---

¹ Finska och svenska sidan har i huvudsak alla projekt gemensamma. Undantag utgörs enbart ”kielikylpyhanke” och ”maahanmuuttajat 7–9”.

Hyvinvointia tuettiin suomenkielisissä perusopetuspalveluissa opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä yhteisöllisen opiskeluhuollon valtionavustuksella, jolla rahoitettiin keväällä 2023 kiusaamisen vastaisen työn koordinaattorin työtä. Oppimisen tuen kehittämiseen käytettiin Opetushallituksen myöntämää vaativan erityisen tuen valtionavustusta. Maahanmuuttajataustaisten vuosiluokkien 7–9 oppilaiden opetusta tuettiin ja kehitettiin puolestaan Opetushallituksen myöntämällä valtionavustuksella.

Useat kehittämistoimet jatkuvat lukuvuonna 2023–2024 joko samoilla valtionavustuksilla tai uusilla vastaavilla valtionavustuksilla. Jokaisesta päättyneestä hankkeesta on tehty loppuraportti, jossa on kuvattu kyseisen valtionavustuksen onnistumiset ja haasteet.

Bilaga 2. Skolans välmåendeprofil 2022–2023

Eftersom elever på våren ofta ombeds delta i flera enkäter fattades beslutet att banta ner frågebatteriet i skolans välmåendeprofil genom att ta bort de frågor som också frågas i *Hälsa i skolan*-enkäten. Samtliga elever i årskurserna 4–9 deltog i enkäten.

Eleverna tar ställning till påståendena med skalan:

Helt av annan åsikt, av annan åsikt, varken av samma eller av olika åsikt, av samma åsikt, helt av samma åsikt

Resultaten i skolans välmåendeprofil årskurserna 4–6

Omständigheterna i skolan

Top3 (flest av samma åsikt):

Min skolväg är trygg

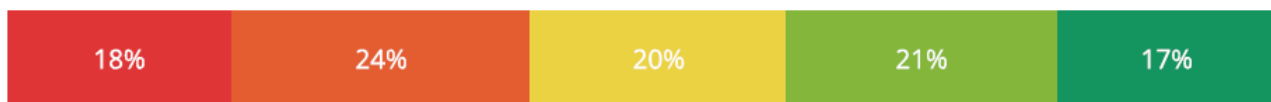

Jag får hjälp av skolhälsovårdaren vid behov

Jag får hjälp av kuratorn vid behov

Bottom3 (flest av annan åsikt)

Toalettutrymmena i skolan är bra

Det är bra arbetsro på lektionerna

Studierna känns inte för jäktande

Sociala relationer

Top3 (flest av samma åsikt):

Jag godkänner mina skolkamrater som de är

Jag mobbar inte själv på sociala medier

Jag mobbar inte själv i skolan

Bottom3 (flesta av olika åsikt):

Jag kan tala med läraren om jag har problem

De flesta lärarna är intresserade av hur jag har det

Klasskompisarna ingriper om någon blir mobbad

Möjligheterna att förverkliga sig i skolan

Top3 (flesta av samma åsikt):

Jag klarar mina skoluppgifter

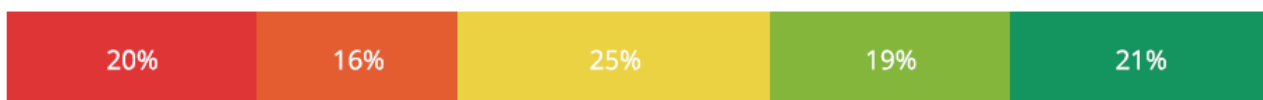
Jag klarar skoluppgifter som kräver självständigt arbete

De vuxna i skolan hjälper mig att lära mig

Bottom3 (flest av annan åsikt):

Vi har klubbar som intresserar mig i vår skola

Vi lär oss intressanta saker i vår skola

Jag har möjlighet att göra mina skoluppgifter i en takt som passar mig

Resultaten i skolans välmåendeprofil årskurserna 7–9

Omständigheterna i skolan

Top3 (flest av samma åsikt):

Min skolväg är trygg

Jag får hjälp av kuratorn vid behov

Jag får hjälp av skolhälsovårdaren vid behov

Bottom3 (flest av annan åsikt):

Toalettutrymmena i skolan är bra

Det är rent i skolan

Studierna känns inte för jäktande

Sociala relationer

Top3 (flest av samma åsikt):

Jag mobbar inte själv i skolan

Jag mobbar inte själv på sociala medier eller på internet

Jag godkänner mina skolkompisar som de är

Bottom3 (flest av annan åsikt):

De flesta lärarna är intresserade av hur jag har det

Klasskompisarna ingriper om någon blir mobbad

Jag kan tala med läraren om jag har problem

Möjligheterna att förverkliga sig själv i skolan

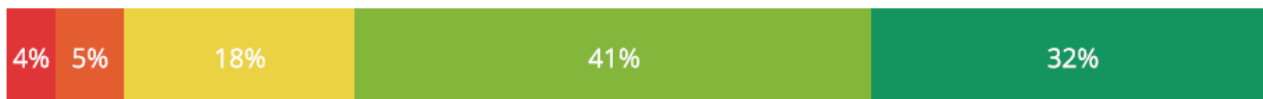
Top3 (flest av samma åsikt):

Jag klarar min skoluppgifter

Jag klarar skoluppgifter som kräver självständigt arbete

Jag känner mina styrkor och svagheter

Bottom3 (flest av annan åsikt):

Mina lärare kräver inte tillräckligt av mig

Vi har klubbar som intresserar mig i vår skola

Jag har möjlighet att göra mina skoluppgifter i en takt som passar mig

Bilaga 3. Läs och skriv-tutorernas verksamhetsberättelse 2022–2023

Som läs och skriv-tutorer fungerade Daniela Kullberg och Linda Sahamies.

Verksamhet

Läsåret 2022–2023 låg vårt huvudsakliga fokus på multilitteracitet. Vi inledde läsåret med en föreläsning under lärarnas planeringsdagar. Föreläsningen hade rubriken Läsning med fokus på multilitteracitet och handlade bland annat om hur man kan jobba med läroboken

Vi samarbetade som vanligt tätt med de språkansvariga i skolorna. En lista på språkteamet finns nedan. Vi hade fyra möten och höll regelbunden kontakt i vårt språkstärkande team. Även samarbetet med finska sidans modersmålsgrupp fortsatte. Vi planerade och skrev till exempel Uppdragskalendern. Vi inledde även planeringen av multilitteracitetsmässan samt läskonditionsbanan som är planerad till vårterminen 2024.

Under höstterminen började vi utarbeta en årsklocka för vår (läs och skriv-tutorernas) verksamhet. Denna klocka färdigställdes i mars. I årsklockan är det språkstärkande arbetet strukturerat från augusti till maj. Planen presenterades för språkteamet och de gav sina synpunkter på dokumentet. Planen presenterades också på ett rektorsmöte i april.

Under våren 2023 erbjöds Borgå att få pilotera Läskollen. Läskollen är ett nytt digitalt bedömningsverktyg som bedömer läs-, skriv- och matematiska färdigheter i årskurserna 1–9. I samarbete med Jessica Gillberg och Anne Smolander togs beslutet att Läskoll kommer att testas i Borgå under våren 2023. I maj 2023 genomförde alla elever i årskurs två och sju testet.

Vår andra föreläsning för lärarna i Borgå hade rubriken Presentationen som genre. Denna föreläsning höll vi i februari. I maj deltog vi i slutseminariet för Skrivande skola. Under seminariet presenterade vi hur Skrivstigen planerats och genomförts i Borgå.

Under vårterminen inledde vi även samarbete med Sydkustens Ordkonstskola samt Skolnätverket Haru. Vi fattade beslut om att fyra klasser i årskurs tre (Kvarnbacken, Vårberga och Grännäs) kommer att få ta del av projektet Medskapande läsning under vårterminen 2024.

Så går vi vidare

I enlighet med årsklockan så kommer vi under nästa läsår att fokusera på följande teman: Respons som visar vägen och Att läsa gemensamma texter. Vi kommer även att låta språkteamet att prata om Cirkelmodellen samt Läraren som modellläsare.

Språkansvariga 2021–2022

Eklöfska: Ulrika Gustafsson-Villanen

Grännäs: Linda Sahamies

Hindhår: Jessica Johansson

Kullo: Hans Vistbacka

Kvarnbacken: Annika Gustafsson-Flink och Annika Soininen

Lyceiparken: Daniela Kullberg

Sannäs: Susanna Backman

Strömborgska: Charlotta Lindqvist, Johanna Nylander

Vårberga: Fanny Mickos

Bilaga 4. Matematikgruppens verksamhetsberättelse 2022–2023

Gruppen bestod av Anna Holmström, Mikaela Wikgren och Hanna Willström. Vi hade möten både på plats och via Teams under läsåret: 15.9, 3.10, 21.11, 12.12, 23.1, 14.2, 28.2.

Vi formulerade mål för läsåret (t.ex. öka självkänslan, publicera rika problem och ge eleverna mer meningsfull träning i problemlösning), planerade, förändrade och genomförde matteveckan med pi-dagen, huvudräkningsutmaningen, matteverkstaden, dagliga matteklurigheter, mattekläder och pokaler/kyssar som priser, skapade en enkät för att reda ut hurdan hjälp lärarna skulle vilja ha av gruppen, publicerade rika problem, organiserade lånebanken med mattespel, sammanställde MAOL-resultaten i åk 6 och 9, höll utkik efter fortbildning för lärare och planerade ett mattecafé för lärare en eftermiddag i februari (men fick bara två anmälningar, så den blev inte av).

Programmering

Gruppen bestod av Heidi Kristjankroon och Hanna Willström som regelbundet träffades via Teams.

Målen var att sammanställa material för programmeringsundervisning, stödja och handleda lärarna i frågor som anknyter till programmering, sköta utlåningen av lånematerialet, planera anskaffning av ny utrustning och samarbeta med Digistigsprojektet.

Vi höll i trådarna för låneverksamheten av Beebots, makeymakey-material och Sphero-robotar samt åkte ut i skolorna och undervisade eleverna om läraren så önskade. Vi planerade och genomförde anskaffningar av nytt material (flera Beebots, legorobotar i stället för Spheron...). Vi skapade instruktioner för Scratch som publicerades på Teams och ett häfte för lärare i åk 1-2: Så här kan du programmera med eleverna i åk 1-2 med konkreta övningar som anknyter till beskrivningarna i Digistigen. Häftena för åk 3–4 och 5-6 är på hälft och har väntat på Luuppi-listan i nästan ett år. Vi kommenterade de nya bedömningskriterierna för åk 6 ur programmeringens synvinkel och försökte fixa till ett tillfälle där lärare skulle få bekanta sig med 3D-modellering och -utskrift.

Bilaga 5. Arbetsgruppen för utveckling av undervisningen för särskilt begåvade elever 2022–2023

Under läsåret 22–23 var det Åsa Haglund, Karin Björk och Robert Brunberg som hade ansvaret för arbetet med de särskilt begåvade eleverna i skolvardagen. Vi fokuserade på och uppnådde våra mål:

- Förmiddagsträffar, 2 st., för lärare som undervisar särskilt begåvade elever – en träff på hösten och en träff på våren
- Konkretisering och uppdatering av handlingsplanen bland annat genom Teams-kanalen
- Utarbetande av betygsbilaga
- Bedömning av särskilt begåvade elever
- Konsultationer
- Experternas möten (Åsa, Karin, Robert) ca 1 gång/månad